

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 12 kor. | Negyed évre — — 3 kor.
Fél évre — — 6 | Egyes szám ára — — 24 fill.
Nyilttér soronként 50 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ki kellendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Háborus tapasztalatok a hadierő igazságos kiszolgáltatásáról.

Irta: id. Szánthó Károly ny. jegyző.

A négyéves háboru ideje alatt bő tapasztalatokat szerezhettünk arról, hogy közigazgatási feladataink helyes és igazságos megoldásai között legnagyobb pontosságot és lelkiismeretes eljárást követel az ujoncozási ügy, mert még egyrésztől ettől függ véderőnk mennyisége, másrésztől a felületességgel egybeállított munkálatok nemcsak a községi közigazgatás erre hivatott közegeinek — a jegyzőknek — okoznak ok nélküli munkát, hanem számosan ki is bujhatnak azon általános kötelezettség teljesítése alól, melyet a védtörvény mindenkire nézve egyformán megállapít.

Kétségtelen, hogy a háborus idők alatt a katonai előállítás és behívási eljárás gyorsaságával és pontosságával nemcsak a szak-, hanem a belügyminiszteriumban is megvoltak elégedve s eme megelégedésüknek — tudomásunk szerint — a vármegyék közönségéhez intézett leiratban több helyen kifejezést is adtak. De mindezek dacára nem szabad elhinnünk azt, hogy a községi ujoncösszeírások s különösen a puhatólási eljárások körül javítani való ne volna. Hiszen országunkban annyi a törvénytelen távollévők száma, hogy ezekből 5—6 ezredek lehetne alkotni.

Akik ebben kételkednek olvassák el a „Rendőri Közlöny“ I—II-ik évnegyedi számait, a városok és törvényhatóságok által évenként országszerte megküldeni szokott távollévők kimutatásait s akkor meggyőződhetnek arról, hogy bizony nagyon sokan vannak azok, akik felületes utánjárás és kutatás következtében a védkötelezettség alól kibujnak.

Az osztó igazság elvénél fogva nem szabad

megtérni azt, hogy egyik, vagy másik fél — per tangens — elsuhanjon a 16 évi folyamatos írásbeli nyomozás elől anélkül, hogy ujoncállítási kötelezettségének csak egy ízben is eleget tett volna.

Igaz, hogy erre nézve a fennálló tételes törvények és jogszabályok nagyon gyengék, sőt éppen alkalmasak arra, hogy a védkötelezettség alól — különösen a nép alsóbb osztályából valók — elrejtőzzenek és bujkáljanak.

A jelenleg érvényben levő puhatólási rendszer — főleg a kisközségi szervezetekben — vajmi kevés eredménnyel jár. A puható bizottság tagjaiban (ma a legtöbb helyen csak papiroson léteznek) hiányzik azon érzék és érdeklődés, amely a szándékolt cél elérését legkevésbé is biztosítaná. És emiatt egészen közömbösök az ilyen nyomozások iránt.

Tehát elsősorban a puhatólási bizottsági tagok részére bizonyos díjazás volna megállapítandó s mindazon esetekben, amidőn valamely törvénytelen távollévőnek kipuhatólása kerül tárgyalás alá s egyik vagy másik bizottsági tag által az illető távollévő hollétéről eredményes utbaigazítás adatik, ezen bizottsági tag — az államkincstár részéről — bizonyos jutalomban volna részesítendő. Ez egyrésztől méltányos és ösztönző is. De másrésztől a mai nehéz életviszonyok között, munkával járó szolgálmányt kivánni megfelelő ellenszolgáltatás nélkül nem helyes.

A második és legfontosabb körülmény pedig az, hogy a cselédkönyvek után és munkás igazolványok elnyerése céljából szükséges községi bizonyítványok kiállítása körül a szokásban levő könnyelmű eljárás megszorítás és az ilyen bizonyítványok ne csak a községben való huzamos tartózkodás, adófizetés s rendszerint a fél által bementett születési

adatokra fektetessék, hanem a születési hely szabatos megállapítására nézve szabályos születési bizonyítvánnyal igazoltassanak mindazon körülmények, melyek az illetőnek származási adatait kétségtelenné teszik, mert az 1886. évi XXII. t.-c. II-ik fejezetében foglalt illetőségi szakaszok igenis alkalmas talajt nyújtanak arra, hogy valaki a védkötelezettség teljesítése alól idegen községbe meneküljön s ott vadházasságban békésen élve, magának biztos polgári jogot is szerezzen. A törvénytelenül távollévők és munkakerülő csavargók számára nagy mérvű csökkenésére az általános arcképes igazolványok behozatalának rendszere is nagy hatást gyakorolna.

Természetes, hogy a kisközségi szervezetben, hol az írás és olvasás qualificatiójától is mentesített bírónak a körjegyzővel való „együttes felelőssége“ — a törvényben — csak fikció, ott merő képtelenség azon feladatoknak helyes és okszerű megoldása, melyek az illetőséget, települést, község kötelékébe való felvételt, idegenek nyilvántartása körüli eljárást és a koldulást szabályozzák, mert ezeket a helyi körülmények, viszonyok bő ismerete és executiv hatalom nélkül — a csoportosított községek szervezetében — az ur isten államosított nótáriusa sem lesz képes eredménnyel megoldani. Ezek pedig ujoncozási, illetve hadierőnk fejlesztésének ügyében oly fontos körülmények, melyeket úgy hadászati, mint közrendészeti szempontból is figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Toloncsabályzatunk a községi szervezetekre nézve merőben céltalan intézménynek bizonyult, mert míg az I-ső foku hatóság (főszolgabíró) a bejelentés alapján idéz, tárgyalást tűz ki, addig a csavargók, munkakerülők és közveszélyes alakok — akik között akad távol-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Emlékezés Tompa Mihályra.

Irta: Serestély Béla.

„A magyar globuson egy pillanatra elhallgat a háboru zsvaja s az így támadt ünnepi csendben az ország a jászóvári prépostság felé tekint. A konventi ebédlőben ma délelőtt bontották fel Tompa Mihály irodalmi hagyatékát, melyet ötven esztendeje, május 21-én bizott a jászóvári szent atyák megőrzésére.“

Ezekkel a bevezető sorokkal kezdi beszámolóját „Az Est“ kiküldött tudósítója arról az irodalomtörténeti aktusról, melynek során Tompa Mihály féltve őrzött hagyatékát a hétpecsétetes boritékból kibontva 50 esztendei pihenés után a nyilvánosságnak átadták. — Olvasva a szenzációs esemény híré, lelkem is az Emlékezés gyorsröplő paripájára szállott s a „Virágregék“ halhatatlan költőjének egyszerű siremlékéhez szárnyalt a gömörmezei Hamva község temetőjébe...

Mint a szelidlelkű költőnek egyik hálás-szívű, alázatos tisztelője s epigonja, a boldog büszkeség pirját éreztem előmleni orcámon s

lelkemben halkan egy régóta hallgató hur rezdült meg nevének olvasásakor... S mint a jászóvári konvent hiteles tagjai a hétpecsétetes ereklye után, magam is ünnepies méltósággal nyultam be leveles ládám mélyére, kiemelendő kincs gyanánt féltve őrzött régi jegyzetkönyvecském, hogy abból előszedjem ereklyéimet, melyeket öt esztendővel ezelőtt az immár halott költőtől kaptam, ott a hamvai csöndes, kis temetőben, mikor levett kalappal s meghajtott fővel borultam le halandó földi részeit őrző egyszerű sirhalma előtt.

1913. június 26. — Délelőtt 10 óra!

Előveszem a kis „Notes“-t s áhitattal lapozgatok benne, mikéntha bibliát forgatnának ujjaim. Egyszerre kihull belőle s asztalomra esik egy örökzöld levélke, ereklye a költő sirjáról, rajta tentával felírva fenti dátum.

A gömörmezei Csizfűrdőn nyaraltam ekkor, megrongált idegeimet gyógyítandó a csizjód-bróm forrás csodahatású vizével, 1913. júniusában (a boldog béke boldog napjaiban még!) s alig hogy oda megérkeztem s az utporát éppen, hogy lemostam magamról, másnap már a Csizfűrdő szomszédságában fekvő Hamva községbe gyalogoltam át s első utam

a költő sirjához vezetett. Egyszerű kis falusi temető. Olyan, aminő minden községben van. A sirhalmok közvetlenül a templom körül sorakoznak, sok diszesebb is akad talán közöttük, de amelyiket én kerestem, a templom bejáratától balra, közvetlenül annak szomszédságában, egyszerű, fehér terméskő obeliskkel, mégis csak kimagaslik a többi közül. Az egyszerű fehér obelisk csúcsa a fellegekig ér fel s ellátszik az ország minden kis zugába, mert a hamvai református pap örök nyugóhelye lehet egyszerű kis falusi sirhalom; de Tompa Mihálynak, a költőnek sirja egy egész országnak kincse, ereklyéje kell hogy legyen s az immáron 50 esztendő óta.

Halk imával áldoztam sirja fölött az elhunyt költő emlékének s aztán elolvastam s feljegyeztem magamnak a költő egyszerűségében is oly megható siriratát, melyet öt éven keresztül őrizgetve, 50 esztendő hányatékának aktuálitása kapcsán ezuton adok át én is köz-kincs gyanánt az érdeklődőknek, amint az alább következik:

TOMPA MIHÁLY

Szül: 1817. sept. 28. Rimaszombatban

† 1868. jul. 30. Hamván.

levő hadkötelesek is — már a negyedik vármegye földjét tapossák.

A körjegyzőnek pedig — noha a csoportosított községek összes adminisztrációjának szellemi faktora — letartóztatási joga nincs s ha esetleg valamely nyomozás miatt megis feledkezik a btk. 193. §. és a kuria 7587/884 számú döntvényében foglalt híres intézkedésekről, a legkönnyebben elfeledtetik vele azt, hogy valaha még csak a falu pennája is volt... s azután tanuljon meg kapálni.

Tehát a tételes törvények, jogszabályok és gyakorlati közigazgatás között létező nagy űr áthidalását kellett eddig keresni, de erre vállalkozni is csak nagy hivatalos protekciók mellett lehetett.

Nem tudjuk, hogy a folyton változó magas kormány által a községi adminisztrációról szerkesztett és gondosan rejtegetett törvényjavaslatban a falusi jegyzők jövő hivatását illetőleg minő álláspontok foglaltatnak, de annyi sejthető, hogy az eddig kiszivárgott jelekből következtetve, aligha fognak javulni a felvetett kérdések, mert a közigazgatási §-ok gyártásánál a helyes elméletnek a gyakorlati életbe való mikénti átültetével ismeretes tényezőknél — a falusi jegyzők elitjének — meghallgatása a tartott szakértekezleteken még az utóbbi időkben is teljesen mellőzve lett.

Városi ügyek.

A képviselőtestület közgyűlése.

A május hónap 29-én Andrae József polgármester elnöklésével tartott városi közgyűlés nevezetesebb határozatai a következők.

A városi pénztár forgalma a közelebbi években annyira megnövekedett, hogy most mikor a hadisegélyek nehézkes kifizetése heteket vesz igénybe minden hónapból, kénytelen volt a tanács az érvényben levő szervezési-szabályrendeletre támaszkodva indítványozni, hogy a városi pénzek és az állami pénzek kezelése elkülöníttessék, külön helyiségben, külön hivatalnokok által kezeltessek. Kimutatták, hogy az adó- és majorsági pénztárak elkülönítése mindössze egy új hivatalnoki és pedig pénztárosi állás szervezését kívánja, a többi személyzet kitelik a jelenleg alkalmazásban levő létszámból. A képviselőtestület az elkülönítést elhatározta s az új rend életbe léptetésére július elsejét tűzte ki, a polgár-

mestert pedig megbizta, hogy egyelőre belátása szerint intézze a hely- és személyzet kérdéseit.

1916. év tavaszán sikerült a városnak az állami szénbányákkal elég kedvező szerződést kötni a villamosmű részére szükséges szén biztosítására. A román betörés és megnehezült termelési és szállítási viszonyok a bányák igazgatóságát arra indították, hogy az alacsonyabban megszabott árak helyett már a múlt évben is magasabbat kérjen, amit ugyan nem ért el, de kijelentette, hogy csak a szerződés kényszere alatt hajol meg és szállít a városnak a két évi szerződési idő lejártáig.

Ez évben lejárt a szerződés, de a szénbányák elmulasztották azt idejében felmondani, azért annak egy határozománya értelmében hatálya még egy évre kiterjed. A bányák igazgatósága ebbe is belement, de kérte a várost, hogy erre a harmadik évre, mely a jövő évi áprilisban jár le, mérsékeltén nagyobb árakat fizessen a szénért, különben nem fog ismerni semmi olyan körülményt, mely őt arra indíthatná, hogy a várossal még valaha üzletkötést csináljon. A tanács méltánylandónak vélte a súlyos körülményeket és indítványozta a magasabb árak elfogadását, amiből a városnak erre az évre mintegy 8000 K több kiadása lélt volna ugyan, de — úgy vélte — megmaradt a lehetősége annak, hogy a kincstári bányákkal további összeköttetésben maradjon. A képviselőtestület a szigorú jog álláspontjára helyezkedve elutasította az indítványt.

A Bocz Géza elhalálózásával megürült erdőmesteri állást máig sem lehetett betölteni. Most a tanács indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy ideiglenesen egy évre Skolka József erdőmérnököt bizza meg a teendővel.

A kéményseprői két kerület aránytalan besosztása sok panaszra és vitára adott okot a kéményseprők között, de a díjak alacsony volta sem volt a mai időkhöz mérten elég a megélhetésre. A képviselőtestület most a kerülethatárt úgy állapította meg, hogy az nem mint eddig a Főtérről a Piacközön, Várszegen át megy a Papokterére, hanem a Vársárcán, Iskolatéren és Várszegen át, miáltal egy jókora épületcsoport csatolódik át a második kerületből az elsőbe. Együttal munkadíjakat is felemelték a háboru tartamára 50%. Ez a változás ez év június 1-én lép életbe.

A többi tárgyak közül még megemlítjük,

A megdicsőült emlékére Gömörmegyei tisztelői Természet, ki ezer képben tükrözte halálot S új életre hogyan kelsz, ha üdül a tavasz. Most öleden nyugszik maga, egy burkolt szomorú kép,
Várva nagy értelmét bus tele titkainak.
Lágyan öleld hű dalnokodat s ti szerette virágok
Üljegyek ágya köré, mondani méla regét.

Ennyi az egész... Ti szerette virágok, kikről ő halhatatlan szépségű „Virágregéi“-ben oly gyönyörűséggel dalolt, üljetek ágya köré s mondjatok neki méla regéket, álomba ringatván őt, mélységes álomba, hogy föl ne ébredjen s meg ne tudja valaha is, hogy Őneki, aki egy egész országnak büszkesége volt s dicső fia élteben is, csak „Gömörmegyei tisztelői“ állítottak sirja fölé egyszerű kis emléket s az ország milliónyi fia, kiknek annyi gyönyörűséget szerzett költeményeivel s ki a magyar nemzeti érzés ébrentartója s az elnyomatás szomorú korszakának egyik bátorszavulantos volt még azt sem tudják talán, hogy merre pihennek öregségében annyi sorscsapástól sujtott fáradt testének földi maradványai...

„A gyémánt a nappal magába szitt fénnel Világot a vak éjszakán...“ írja valamelyik gyönyörű költeményében s mi úgy érezzük most-emlékének felújításakor, hogy az Ő szelleme is, miként a gyémánt, vakító fénnel tűndökölve világot a magyar ég zenithén s fénye el nem halványul mindaddig, míg csak egyetlen ember lesz széles a hazában, aki magyar szóval szól és magyar szívvel érez.

Régóta készültem mindezt megírni s a nagy nyilvánosságnak átadni, de mindeddig halogattam, bár sok lelkifurdalás gyötört a késedelmezésért. Szébb alkalmat azonban Tompa Mihály siriratának közlésére talán soha nem találhattam volna s hogy ezt most és ilyen országos érdekű aktuálitás kapcsán megtehettem, úgy érzem minden halogatás büne alól abszolválva van a lelkem.

— Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látsövet, termos üvegeket, teát, konyakot, likört, dohányt, csokoládét, caces-t. — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

hogy Trifán János rendőrnek, ki 14 évi szolgálata után 1911. évben lemondott s így nyugdíjjogosultságát elvesztette, később azonban újra rendőrré lett és most kérte előbbi szolgálati éveinek a nyugdíjba beszámíthatását, a képviselőtestület jó hangulatában, kérését teljesítette.

A 64. gy.-ezred Hadialbumából egy példányt rendeltek meg 500 K-ával. A Nagyszébenben felállítandó honvédszobor költségeihez 100 K-ával és a József főherceg hadiárva-ház létesítéséhez is 100 K-ával járul a város.

NAPI HIREK.

— **Megyegyűlés.** A május 31-én Pogány Béla főispán elnökle alatt tartott megyegyűlés, melyre a törvényh. bizottsági tagok szokatlan nagyszámmal jelentek meg, a körösbányai főszolgabírói állásra dr. Porsch József körösbányai h. főszolgabíróvá választotta meg. Az így megüresedett szolgabírói állást pedig ifj. Tóth Ferenczel töltötte be. — A gyűlésen élénk vita támadt Csulay Lajos volt h. alispán működési-pótlékának ismeretes kérdése körül. A vita hevében a politikai szenvedélyek lángja itt-ott fel-fellobogott, de azért a két órán át megvilágított kérdésben a gyűlés nagytöbbséggel kimondta, hogy Csulay Lajos főjegyző részére megszavazott működési-pótlék a helyettesítés megszűnésével szintén megszűnik. Az ügyben felebbezés folytán a közig. bíróság fog végleg dönteni.

— **Házasság.** Adleff Károly, a Schuleri Frigyes Rt. cég hivatalnokja a napokban tartotta esküvőjét Holtrich Berta urleánnyal Szászvároson.

— **Évzáró vizsgák a ref. Kún-kollegium elemi iskolájában.** A ref. Kún-kollegium elemi iskolájának évzáró vizsgálatai június hó 12. és 13. napjain tartatnak meg a következő rendben. Június 12-én d. e. 8—11. a 4. o., d. u. 3—5. az 1. osztály, június 13-án d. e. 8—11. a 3. osztály, d. u. 3—5. a 2. osztály vizsgálatai. A magánvizsgálatok június 10. és 11-én tartatnak. Jutalomkönyvkiosztás a főgimnázium évzáró ünnepélyével kapcsolatban június 16-án. Az igazgatóság.

— **Eljegyzés.** Bodolác Ferenc szászvárosi m. kir. posta táv. segédtsízt május 23-án tartotta eljegyzését Reinold Annuska urleánnyal Villányban. Gratulálunk!

— **Kitüntetés.** A király a cs. és kir. 26. sz. hegyitüzérezrednél szolgáló szászvárosi illetőségű Héjus József tizedest az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

— **Hadi érettségi vizsga.** A ref. Kún-kollegiumban május hó 27-én tartották a májusi tanfolyamon részt vett katona növendékek érettségi vizsgáját. Vizsgálatra jelentkezett 7 ifju, kik közül kettő: Weiszberger Sándor és Rheinhaller György jól, 4 egyszerűen érett, 1 pedig egy év múlva teendő ismétlő vizsgálatra utasított.

— **Cosbuc György meghalt.** Románia egyik legnagyobb költője, Cosbuc György, aki erdélyi származású és az erdélyi román népéletnek számos remek megnyilatkozását adta, 54 éves korában Bukarestben meghalt. Cosbuc írásainak nagyrésze magyar nyelven is megjelent. Erdemei elismerésül a Petőfi-társaság tagjainak sorába választotta.

— **A szászvárosi országosvásár** — úgy a kirakodó, mint az állatvásár — egy napon f. hó 4-ikén (kedden) fog megtartatni.

— **A vizsgálatok sorrendje a szászvárosi áll. polg. leányiskolában** az 1917—18. isk. évben. Június 11-én d. e. 9-től hittanvizsgák, d. u. 4—6-ig tornavizsga. Június 12-én d. e. 8—11-ig I. p. o. vizsgája, d. u. 3—6-ig II. p. o. vizsgája. Június 13-án d. e. 8—11-ig III. p. o. vizsgája, d. u. 3—6-ig IV. p. o. vizsgája. Június 14-én d. e. 10 órakor záróünnepély. 15-én d. e. 9 órakor bizonyítványok, kézimunkák stb. kiosztása. Az igazgatóság.

— **Megjött az oroszországi posta.** Értesítjük a t. közönséget, hogy a decemberi és januári posta Oroszországból Helsingforson át most érkezett meg. Ezek azok a levelek, amelyeket orosz hadifogságba levő katonáink négy-öt hónappal ezelőtt adtak fel. Akinek hozzátartozója tehát hónapok óta nem írt, ne aggodjék, mindent megmagyaráz a fenti hír.

— **Betörés.** Lapunk zártakor értesültünk, hogy a kudzsiri községi irodában levő pénzszekrényt éjjel feltörték s onnan circa 5—6000 K adó-pénzt elvittek.

— **Csik- és Háromszék megye nem hadművelési terület többé.** Az immár perfektuált román békével kapcsolatban tényé vált román leszerelés folyományaként Románia és Magyarország között helyreállott a békeállapot. Az új helyzetből kifolyólag az illetékes katonai hatóság távirati rendeletet intézett a brassói határrendőrkapitánysághoz, amely szerint a kormány a hadsereggel egyetértőleg a Csik- és Háromszék vármegyék területére szóló utazási igazolványkényszert megszüntette s így azontul mindenki szabadon utazhatik e két vármegyébe is, csupán a más vonalakon is megkivánt rendes polgári igazolvánnyal kell ellátva lennie. E rendelettel egyetemben a brassói „Passierscheinstelle“ is feloszlott, miután rendeltetése illuzóriussá vált. Ugyancsak e rendeletből kifolyólag Csik- és Háromszék vármegyék nem tartoznak többé a belső hadművelési területhez, illetve egyáltalában nem hadművelési területek többé. A brassói határrendőrkapitányságnak a volt csiki- és háromszéki hadművelési területeknek innenső kordonján felállított őrségeit az országhatárra helyezik át.

— **Krateyl cirkusza — Szászvároson.** Immár 10 napja, hogy Krateyl cirkuszdirektor jóhírnevű társulatával városunkban időzik. A közönség minden este zsufolásig megtöltötte a köröndöt s naponként fokozódó megelégedéssel gyönyörködött a szebbnél-szebb mutatványokban. Dvorsák Annuska kigyónő, Stepanek Bözsike és Krateyl Mariska táncosok és műlovarnók, továbbá Milanovics és Krateyl, kitűnő műlovasok produkciói sok tapsot arattak. Kedves és művészi színvonalon álló műsorok a közönséget teljesen kielégítették. A 10 loval, tevékkel, galambokkal, kutyákkal, majmokkal bemutatott ügyes és bármely nagyobb cirkuszba is beillő produkciók a társulat tagjainak sok elismerést szereztek. A közönséget az egyes számok között két bohóc, különösen Wanicsek Róbert közkedvelt Auguszt szellemes és eleven tréfáival nagyon jól mulattatta. A mai előadásra vonatkozó hirdetésre felhívjuk a közönség figyelmét.

— **A Pro Transsylvania Országos Segítőbizottság hunyadvármegyei akciója.** Az Országos Segítőbizottság vármegyei osztályának pénztárában illetve a dévai pénztáratézeteknél Zita királyné gyermekvédelmi alapcéljaira 52.000 K-át meghaladó készpénz áll rendelkezésre, amely Hunyadvármegye társadalmának minden rétege rövid idő alatt hozott össze. A gyermekvédelmi akció to-

vábbi sikeres folytatása s a vármegyei osztály nagyszabású terveinek megvalósítása érdekében ez összegeknek további gyarapítása szükséges. Minthogy ismételten előfordult, hogy a nemesszivű adakozók e célra szánt adományait nem az illetékes helyre, hanem Kolozsvárra vagy Budapestre fizették be s így ez összegek a vármegyei célt nem szolgálták, tájékoztatás végett közöljük, hogy a Pro Transsylvania céljaira szánt jótékony adományok a vármegyei osztály pénztárába Szentiványi Lajos vármegyei II-od főjegyző, a Pro Transsylvania pénztárnokához (Déva) fizetendő be s erről nyugtázás céljából Dr. Horvát Dezső ügyvezető titkár is értesítendő, aki bárkinek, aki a gyermekvédelmi akció iránt érdeklődik s annak támogatásában résztvenni kíván, szívesen nyújt tájékoztatást.

— **A VIII. magyar hadikölcsön kibocsátásánál,** a pénzügyminiszter szakítani fog a korábbi rendszerrel, amely szerint kétféle kamatozású címletet bocsát ki és ezuttal csupán 5 $\frac{1}{2}$ százalékos rente kerül emisszióra. Az hírlik, hogy a jegyzés június 11-én veszi kezdetét és előreláthatóan négy hétig fog tartani.

— **Dán Lázár elfogva.** Megirtuk volt, hogy Dán Lázár katonaiszökevény és szélhámos a szászvárosi katonai rendőrség fogdájából csellel május 22-én virradatkor megszökött. A katonai rendőrség parancsnoka a legmesszebmenő intézkedést reudelt el kézrekeítésére. Az összes hunyadvármegyei csendőrség a szökésről táviratilag értesítetett, fényképes személyleírásos elfogatási értesítések küldettek, a katonai rendőrök és detektívek állandóan nyomában voltak és ezen erélyes intézkedéseknek köszönhető, hogy végre a vajdahunyadi városi rendőrség elfogta és ot-tani csendőrség útján illetékes helyére, a szászvárosi katonai rendőrségre szállította.

— **Rekvirálják a renitenskedő cipészek üzemeit.** A hivatalos utóbbi száma kormányrendeletet közöl, amely szerint a kereskedelemügyi miniszter, vagy a miniszter főhatalmazásával a törvényhatóság első tisztviselője megfelelő térítés ellenében elveheti ama cipészek üzemet, akik a cipőkészítést, cipőjavítást megtagadják, vagy az elvállalt munkát szándékosan késleltetik. A hatóság elveheti a cipésztől, cipőgyártól és a cipőjavító üzem tulajdonosától gépeit, szerszámait és anyagkészletét, ezt más üzemnek adhatja át, sőt a tulajdonost és munkásait kötelezheti arra is, hogy az így átengedett üzembe megfelelő személyes szolgálatot teljesítsenek. Hogy ennek az intézkedésnek ne lehessen az a következménye, hogy a cipészek becsukják a boltot, a rendelet kimondja, hogy aki megokolatlanul abbahadja a munkát, vagy nem teljesíti a hatóság rendelkezéseit, azt az iparhatóság iparának gyakorlatától meghatározott időre, de legföljebb a háboru tartamára iparúak gyakorlásától eltilthatja, A rendelet ma már életbelépett.

— **Hirdetések a Máv. állomásain.** A m. kir. államvasutak igazgatósága az állomásai területén kifüggeszthető magánhirdetmények kezelését saját kezelésében vette át. A hirdetések megválogatásában, elhelyezésében és amennyire lehetséges külső kiállításában különös sulyt kíván vetni az igazgatóság a magyar ipari és kereskedelmi érdeket kellő kidomborítására, s arra, hogy a hirdető a hirdetések e legkedvezőbb helyét és módját, mely számukra minden előnyt biztosít, minél jobban megvédjék. A hirdetések gyűjtésére és szétküldésére létesített központi iroda Budapest, VI., Csengeriutca 68. sz. alatt van.

— **A nagyszabású katonai állomásparancsnokság** ez uton értesíti a közönséget, hogy a cs. és kir. 50. gyalogezred pótzászlóaljparancsnoksága Palánkára (Szerbia) a legénységi konyhák részére szakácsnóket keres. A díjazás napi 2 korona 50 fillérben és kenyér kivételével teljes ellátásban van megállapítva, melyben bennfoglaltatik a lakás, fűtés és világítás is. A kellőleg felszerelt kérvények a cs. és kir. 50. gyalogezred pótzászlóaljparancsnokságához intézendők Palánkára.

— **Nem szabad tojást konzerválni.** Hogy a friss tojásokészletek gyarapodjanak, elrendelte a közlelmezési miniszter, hogy további intézkedésig köteles mindenki tojásokészletét friss állapotban közfogyasztására bocsájtani és május 19-től kezdve a tojásnak mindenemü konzerválása tilos. A rendelet megszegése hat holnapig terjedhető elzárással büntethető.

— **Akácvirág mint állateleség.** Az állatvédelem f. évi 1—4. számaiban az állatok takarmányozása érdekében közölték hatása alatt engedelmet veszek arra, hogy az akáclevélre és az akácvirágra, mint baromi-eleségre hívjam fel a figyelmet. Magam már 2 éve majdnem kizárólag akácvirággal táplálom a baromfiudvar lakosait, de van tudomásom arról, hogy már 30 év előtt akáclevéllel telt egy tanítónő baromfiája. Leirom, hogy én hogyan bánok az akáclevéllel s az akácvirággal. Amint az akácvirág hullani kezd (még jobb volna hullás előtt leszedni a fáról), naponkint gondosan felszedetem a fák aljáról és esőtől védett helyen (padláson stb.) megszáritom, azután felhalmozom. Vastag rétegben száritva sokat veszít tápértékéből, sőt ki is gyuladhat. Az akáclevél gyűjtése (őszkor) és száritása hasonló módon történik. A baromfi az ezen anyaggal való táplálkozástól az első napokban idegenkedik, de a szükség hamar ráviszi a fogyasztására. Hogy jobban fogyassza, én állandóan kevés korpát vagy vöröslisztet keverek az akácvirág közé, naponkint 2 dkgr. korpát öntetek minden darab tyuk számára az akácvirágra s ezt kevés tésztafé vagy mosadékkal leöntetem, azután jól összekeverem, hogy minden virágra jusson egy kis izesítő korpá vagy vörösliszt. Ezzel az étellel úgy tele szedik magukat a tyukok, hogy szinte jó nézni, mily nehezen döcögnek megtöltött begyükkel. Az akáclevelet rendszeren szárazon száritom ki s ebben egész nap elkapargálnak. Meg kell említenem, hogy úgy az akácvirágot, mint az akáclevelet a ló és különösen a szarvasmarha, juh és kecske is szereti. A fűrészpórt is meg eszi a baromfi. Bármilyen fának a fűrészpórt, úgy szárazon, mint nedvesen kiszedegeti az elébe tett edényből, ha pedig a fűrészpórt közé legalább ugyanannyi korpát keverünk, akkor ez a keverék az akácvirággal még jobb tápláléka a baromfinak. Baja. Nádas Sándor ny. tanár.

Zongorát jó állapotban, megvétellel kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 226 3—3

Dr. Szegő Henrik teljesen betanított 7 éves fekete **kanca** tűzérőnkéntesi **lova eladó.** Értekezhetni a tulajdonos irodájában Algyógyon. 236

Egy 200 katasztrális holdon felüli birtok uri lakkal szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban megtudható. 237 1—3

70 waggon tűzifa eladó. Weiszely József Arad, Kossuth-utca,

Eladó egy jókarban lévő fedeles hintó. Bővebbet e lap szerkesztőségében.

Eladó egy nagyobb és egy kisebb teherbirású társzekér (stráfszekér), valamint egy 6 üléses federes fedél nélküli nyitott nyári omnibusz. Bővebbet e lap szerkesztőségében.

Eladó egy circa 16 méter hosszú cserépfedeles szétszedhető szénás-sűr. Bővebbet szerkesztőségünkben.

- Hol szokta venni a cigarettahüvelyt?
- A Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv- és papírkereskedésében, ahol nagy a választék.

Még csak rövid ideig látható a **CIRKUS Krateyl** Szászvároson.

Ma vasárnap, június 2-án d. u. 4 és este fél 9 órakor nagy

Disz-előadás

egészen új műsorral. Fellépnek: Krateyl Mariska és Stepanek Bözsike műlovar- és táncosnők a legújabb attrakcióival. Dvorsák Annuska a páratlan kigyónő legújabb számaival. Wanicsek Róbert közkedvelt Auguszt szellemes és eleven új tréfaival, stb. Továbbá az összes személyzet által lesz előadva: „Idill a szuster műhelyben” című nagyon kacagtató némajáték.

Helyárak: Páholy 4 K, Zártszék 3 K, I-ső hely 2-50 K, II-ik hely 2 K, III-ik hely 1-50 K, állóhely 80 fill.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri az igazgatóság. 238

Egyesült Erzsébet Mozgók

Szászvároson, a „Transsylvania” szálló nagytermében minden vasárnap 2 nagy előadás.

1918. évi június hó 2-án: délután 7 és este 9 órakor.

Az élet éjszakája.

Dramai játék 4 részben. A főszerepben Magda Sonja

Imádom a zenét.

Bohózat 3 részben. A főszerepekben Rita Clermont, Helene Voss, Paul Vestermaier.

Helyárak délután és este: Páholy 10 K, I. hely 2— kor., II. hely 1— kor., III. hely — fill. Karzat — fill. Számozott helyek!

Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

„Albertol” tejoltó (sajtoló)

kivonatok poralakban és folyadékban a legjobbak

Oltóképesseg:

pornál 1:100.000
foly.-nál 1:10.000

Egyedüli szállító:

Ábrahám Albert, Hátszeg.

219 4—10

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE” hetilap előfizetési ára:

Egész évre — — 12 kor.

Fél évre — — 6 kor.

Negyed évre — — 3 kor.

Egyes szám ára — 24 fill.

HIRDETÉSEK árszabály szerint. **NYILTTÉR** soronként 50 fillér.

Hirdetések jutányos árban — felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Arad hegyaljai elsőrendű faj tiszta saját termésű

gyoroki fehér bor

224 1 liter 10 K. 4—6

Kapható:

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél Szászváros.

Üveget és dugót kéretik hozni. Mustból készült mustár is kapható.

VULPE TIVADAR fakereskedése Szászváros.

Értesitem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi

faraktáramban

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-meztet, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kiscerepet. Megérkeztek még: a königsbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaültető- és kapalogépek, acélekék, szecskavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fatelepemről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket waggon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kívánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakereskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30.
183 13—

A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.” könyv- és papírkereskedésében kapható:

olajfesték, festővászon, ruhafestőpor, papirspárga stb. a legolcsóbb napi árban.

Egy jól írni és olvasni tudó fiú nyomdász-tanulónak azonnal felvétetik

a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaságnál.

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
198 Szászváros. 9—

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

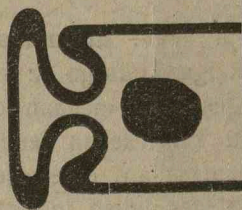
DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
231 **SZÁSZVÁROS** 2—

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kivánatra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelődik és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

197 9—